

IEDA

EDUCAȚIE INCLUZIVĂ: Asigurarea participării
persoanelor cu dizabilități în educația non-
formală a persoanelor adulte

2020-1-HR01-KA204-077868

iedaproject.eu

Modulul 4: Găsirea și mobilizarea resurselor pentru implementarea tehnologiei asistive

Curriculum de educație privind implementarea tehnologiilor
asistive în educația adulților

Modulul 4: Găsirea și mobilizarea resurselor pentru implementarea tehnologiei asistive

Cum să găsiți și să mobilizați resurse

Găsirea și mobilizarea resurselor pentru implementarea tehnologiei asistive atât la nivel național, cât și internațional, poate fi un proces cu multiple fațete. Iată un ghid pas cu pas pentru a vă ajuta să parcurgeți acest proces:

- 1. Identificarea părților interesate:** Identificați principalele părți interesate implicate în punerea în aplicare a tehnologiei asistive, inclusiv agențiile guvernamentale, organizațiile neguvernamentale (ONG-uri), grupurile de susținere a persoanelor cu dizabilități, instituțiile de învățământ, partenerii din sectorul privat și organizațiile internaționale.
- 2. Surse de finanțare a cercetării:**
 - **Granturi și programe guvernamentale:** Căutați departamentele, ministerele și agențiile guvernamentale care alocă fonduri pentru inițiativele de tehnologie asistivă. Este posibil ca acestea să aibă subvenții sau programe specifice care să sprijine accesibilitatea și incluziunea.
 - **Fundații și organizații caritabile:** Aveți în vedere fundațiile și organizațiile care se concentrează pe drepturile persoanelor cu dizabilități, educație și tehnologie. Acestea oferă adesea granturi pentru proiecte compatibile cu misiunea lor.
 - **Organizațiile de ajutor internațional:** Organizații precum Organizația Națiunilor Unite, Banca Mondială și UNICEF pot oferi finanțare pentru proiecte de educație incluzivă și tehnologie asistivă în țările în curs de dezvoltare.
- 3. Elaborați o propunere solidă:** Elaborați o propunere cuprinzătoare care să prezinte scopurile, obiectivele, publicul țintă, rezultatele așteptate și cerințele bugetare ale inițiativei privind tehnologia asistivă. Asigurați-vă că propunerea

demonstrează în mod clar impactul potențial al proiectului asupra cursanților cu dizabilități.

4. Construiți parteneriate: Colaborați cu părțile interesate relevante, inclusiv ONG-uri locale, organizații pentru persoanele cu dizabilități, instituții de învățământ și companii de tehnologie. Parteneriatele pot oferi resurse suplimentare, expertiză și o rețea mai largă pentru a sprijini inițiativa.

5. Implicați agențiile guvernamentale:

- Susțineți schimbări de politici care să promoveze includerea tehnologiei asistive în educație și în alte sectoare.
- Colaborați cu agențiile guvernamentale responsabile de problemele legate de dizabilități sau de educație pentru a asigura sprijinul și finanțarea acestora.

6. Sprijiniți-vă pe organizațiile internaționale: Intrați în legătură cu organizațiile internaționale care se ocupă de drepturile persoanelor cu dizabilități și de educația incluzivă. Ele oferă adesea îndrumare, asistență tehnică și finanțare pentru proiectele care se aliniază cu obiectivele lor.

7. Participați la conferințe și ateliere de lucru: Fiți prezenți la conferințe, ateliere de lucru și seminarii legate de tehnologia asistivă, drepturile persoanelor cu dizabilități și educație. Aceste evenimente oferă oportunități de a crea rețele, de a învăța de la experți și de a descoperi potențiale surse de finanțare.

8. Platforme online și bazele de date privind granturile: Explorați platformele și bazele de date online care listează granturi și oportunități de finanțare. Site-uri precum GrantWatch, GrantGopher și Grants.gov vă pot ajuta să identificați granturi relevante.

9. Căutați sponsorizări corporative: Relaționați cu corporațiile care au un angajament față de responsabilitatea socială și incluziune. Multe companii oferă subvenții, donații sau sprijin în natură pentru proiecte care corespund valorilor lor.

10. Crowdfunding și strângerea de fonduri online: Luați în considerare utilizarea platformelor de crowdfunding, cum ar fi Kickstarter, Indiegogo sau GoFundMe, pentru a strânge fonduri de la un public larg interesat să vă susțină cauza.

11. Elaborați o strategie de marketing: Creați o strategie de marketing convingătoare pentru a crește gradul de conștientizare a inițiativei. Folosiți rețelele de socializare, comunicatele de presă și parteneriatele pentru a ajunge la un public mai larg și pentru a atrage potențiali finanțatori.

12. Demonstrați impactul: Comunicați în mod regulat progresul și impactul inițiativei către părțile interesate și potențialii finanțatori. Evidențiați poveștile de succes, rezultatele și schimbările pozitive aduse de implementarea tehnologiei asistive.

13. Perseverență și rețea: Construirea de relații, crearea de rețele și perseverența în eforturile dumneavoastră de a obține resurse sunt factori-cheie pentru o mobilizare de succes.

Nu uitați că procesul poate varia în funcție de regiunea dumneavoastră, de resursele disponibile și de obiectivele specifice ale proiectului. Dacă este necesar, adaptați-vă abordarea în consecință.

Bune practici în diferite țări

Austria

La nivel național

În Austria, posibilitățile de finanțare pentru includerea persoanelor cu dizabilități în educația non-formală sunt limitate. Transferul limitat de cunoștințe între furnizorii de educație non-formală a adulților și agențiile de stat responsabile este problematic. Deși Orient Express este o organizație recunoscută de stat în domeniul educației de bază, schimburile sunt limitate.

Pentru a adera la Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, Austria a adoptat un Plan național de acțiune pentru persoanele cu dizabilități 2012-2020, care a expirat, și un *Plan național de acțiune pentru persoanele cu dizabilități II 2022-2030*. Societatea civilă și mediul academic participă la evaluarea acestor planuri. Organizațiile pentru drepturile persoanelor cu dizabilități au solicitat un "fond de incluziune" bugetar pentru a pune în aplicare măsurile din planul de acțiune, până în prezent fără niciun răspuns. Incluziunea pare să fie un subiect care nu se află pe agenda principală a actualului guvern.

La nivel național, există mai multe posibilități de a solicita finanțare pentru ajutoare/tehnologii asistive. În toate cazurile, trebuie să se prezinte în prealabil un calcul aproximativ al costurilor. Spre deosebire de alte părți din UE, cum ar fi Scandinavia, furnizorul de asigurări sociale nu acoperă neapărat (parțial) costurile pentru tehnologia asistivă pentru persoanele cu dizabilități. Cea mai mare sumă de finanțare parțială a asigurărilor sociale pentru mijloace de asistență este de aproximativ 1400 EUR. Nu există un ajutor financiar centralizat pentru persoanele cu dizabilități, deciziile individuale sunt luate la nivel federal, astfel încât situația poate fi foarte diferită de la un stat la altul. Acest lucru face foarte dificilă aflarea informațiilor despre dreptul la finanțare pentru persoanele cu dizabilități. Procesul de solicitare a sprijinului financiar presupune adesea perioade lungi de așteptare și vine cu multe obstacole birocratice. În anumite cazuri, birourile de asistență socială federale și/sau de stat pot oferi asistență financiară. Programele de acest fel vizează în cea mai mare parte creșterea productivității, adaptarea la locul de muncă și capacitatea de inserție profesională. De asemenea, sunt posibile și subvenții parțiale, întotdeauna în funcție de salariul/venitul persoanelor cu dizabilități. Ministerul Afacerilor Sociale, Sănătății, Asistenței și Protecției Consumatorului oferă un fond de sprijin pentru persoanele cu dizabilități care se află în situații sociale dificile din cauza dizabilității, în special în ceea ce privește măsurile de asistență (de exemplu, lifturi, ajutoare de comunicare, ajutoare de mobilitate). În rest, sunt posibile măsuri de ajutor financiar pentru

persoanele cu dizabilități (anumite scutiri fiscale). Cele mai multe dintre fondurile acestea sunt alocate pentru adaptarea spațiului de lucru. Pentru reabilitare sau adaptări private, pot fi contactate fonduri precum Fondul Social Viena (numai pentru locuitorii din Viena).

O serie de fonduri private au ca scop sprijinirea proiectelor sau a persoanelor fizice prin finanțarea tehnologiilor asistive. Organizația de asistență socială Diakonie și furnizorul de energie VERBUND urmăresc în mod special să sprijine TA cu ajutorul Fondului de abilitare VERBUND și cooperează cu Institutul Austriac pentru Tehnologie și cu rețeaua de consiliere LIFEtool. Există, de asemenea, opțiunea de a solicita sprijin imediat pentru familii și copii. Organizația caritabilă Lebenshilfe Österreich acordă un premiu anual (5000 de euro) pentru realizările în domeniul incluziunii, pentru a face publice bunele practici. În 2022, tema generală a fost educația și cultura. Au fost premiate mai multe inițiative care facilitează incluziunea nu doar ca obiectiv, ci și ca mentalitate.

La nivel internațional

Instituțiile publice pot solicita finanțare prin intermediul Fondului Social European (FSE) pentru a crește capacitatea de inserție profesională a persoanelor vulnerabile (vârstnici, tineri, persoane cu dizabilități, femei). Austria s-a concentrat asupra formării, educației și incluziunii sociale prin alocarea fondurilor FSE. FSE+ se concentrează acum pe planul de redresare în ceea ce privește COVID și nu mai menționează în mod specific persoanele cu dizabilități ca grup țintă.

În conformitate cu planul UE de redresare și reziliență, planul național al Austriei include 32 de investiții și 27 de reforme (cu o alocare de aproximativ 3,46 miliarde de euro) pentru tranziția digitală până în august 2026. Inclusiv investiții în tehnologiile viitoare și sprijinirea "perfecționării" (Generația următoare EU, Facilitatea pentru redresare și reziliență).

Soluții cu sursă deschisă/soluții cu costuri reduse

Mai multe aplicații pentru sprijinirea persoanelor cu dizabilități sunt disponibile gratuit sau cu costuri reduse. Aplicația gratuită *Capito* face ca informațiile să fie mai accesibile, cu traduceri automate în limbaj ușor de înțeles. Capito oferă, de asemenea, ateliere de lucru și cursuri de formare cu costuri reduse pentru o comunicare accesibilă (inclusiv producerea de texte în limbaj simplu, grafică accesibilă și planificarea de evenimente accesibile). Aplicația *iSignIt* este un ajutor de interpretare în limbajul semnelor pentru serviciile de sănătate. Fundația AsTeRICS lucrează la tehnologii asistive digitale și analogice fără costuri, în cooperare cu FH Technikum Vienna (Universitatea de Științe Aplicate). Aici, proiectele de cercetare și proiectele studențești au reușit să găsească soluții individuale pentru persoanele cu

dizabilități care au nevoie de asistență atunci când instrumentele necesare nu au fost încă dezvoltate. *Software-ul AsTeRIX Grid*, bazat pe browser, sprijină comunicarea pentru mai multe nevoi și este deosebit de potrivit pentru cei care încep să învețe, funcționează cu toate sistemele de operare și pe toate telefoanele inteligente (bazat pe simboluri, diverse limbi și diferite impulsuri pentru control). Fundația non-profit a dezvoltat și *Flip Mouse*, un joystick cu control tactil minim (aproximativ 30 de euro). Acestea sunt doar câteva exemple, există o listă lungă de aplicații disponibile de tehnologie asistivă special pentru cursanții cu dizabilități.

Implementarea de Bune practici

În Austria, domeniul educației non-formale a adulților este destul de vast și divers (de la cursuri de ceramică până la cursuri de limbă și educație de bază finanțate de stat). Cursurile pe care Orient Express le oferă femeilor sunt toate cursuri oficiale de educație de bază (finanțate de FSE). Furnizorii oficiali de educație de bază sunt obligați să aibă facilități de învățare cât mai accesibile (fizic) posibil. În ceea ce privește gestionarea proiectelor, agențiile de audit se așteaptă la responsabilitate în ceea ce privește modul în care sunt abordate temele transversale, cum ar fi dizabilitățile.

În conformitate cu o înțelegere intersecțională a discriminării, integrarea dizabilității este o parte esențială a activității noastre educaționale. Conform definițiilor prevalente ale dizabilității, dificultățile de învățare sunt, de asemenea, limitări și obstacole cu care se confruntă oamenii în viața de zi cu zi, în sistemul educațional și pe piața muncii. Mulți dintre participanții la cursurile noastre de educație de bază au fost afectați de dezavantaje educaționale decisive, experiențe de violență, traume (adesea prin experiențe de război sau de fugă) sau factori cognitivi individuali care împiedică concentrarea și învățarea. Astfel, în activitatea cu grupul nostru țintă, accesibilitatea se adresează mai multor niveluri: de la accesibilitatea materialelor ce conțin texte potrivite pentru începătorii în lectură (cu formate fond specifice), până la angajarea de vorbitori nativi ca și colegi/formatori, precum și respectarea ritmului individual de învățare al fiecărui cursant. Accesibilitatea include, de asemenea, o abordare sensibilă la traume în activitatea noastră educațională, de exemplu prin crearea unui spațiu de învățare luminos și prietenos. În plus, spațiile noastre sunt accesibile cu scaune cu roțile.

Este dificil să generalizăm informațiile despre întregul sector al educației non-formale a adulților, deoarece contează foarte mult dacă clasele sunt sau nu finanțate de stat. Pentru obiectivul nostru principal, clasele de alfabetizare, ar trebui create cele mai bune practici. Din cauza suprapunerii lecțiilor într-o a doua limbă, precum și a

competențelor digitale limitate, aplicarea tehnologiilor asistive este dificilă în clasele noastre.

Legislație națională

Nu există niciun drept legal pe care persoanele cu dizabilități să se poată baza pentru a obține finanțare pentru TA. În acest caz, federalismul austriac conduce la un grad mai mare de inegalitate în țară în această privință. Austria a ratificat Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități în 2008. Conform legislației, în funcție de instituția finanțatoare, fiecare instituție de învățământ trebuie să fie (fizic) accesibilă pentru toți. Cu toate acestea, nu este de la sine înțeles că instituțiile de educație non-formală a adulților pot primi finanțare de la stat pentru a fi adaptate din punct de vedere al accesibilității.

Actul european privind accesibilitatea trebuie să fie ratificat până în iunie 2025, iar proiectele de legislație națională aferente trebuie transmise Comisiei Europene până la 28 iunie 2022. Fiind unul dintre cei doar patru membri ai UE, Austria a respectat termenul limită (alături de Belgia, Estonia și Finlanda).

Legea federală privind egalitatea pentru persoanele cu dizabilități este în vigoare din 2006, pentru a preveni discriminarea și a asigura accesibilitatea pentru persoanele cu dizabilități în cea mai mare parte a administrației guvernamentale, în economie și pe piața muncii. Consiliul pentru persoanele cu dizabilități consideră că această lege reprezintă cea mai bună practică din UE. Limbajul semnelor a fost încorporat în Constituție ca limbă oficială. Ministerul Afacerilor Sociale oferă un ghid pentru a permite activitatea Rețelei pentru asistență profesională (NEBA). Această activitate sprijină și implementează activități de pregătire profesională, asistență pentru formare și sprijin pentru ocuparea forței de muncă pentru persoanele cu dizabilități. În Viena, o lege privind egalitatea de șanse asigură o finanțare de maximum 10 000 de euro pentru persoanele cu dizabilități din partea Fondului social din Viena.

Contacte pentru sprijin/consiliere

- Asociația pentru nevăzători (Blinden- und Sehbehindertenverband Österreich): www.blindenverband.at/en
- Consiliul austriac pentru persoanele cu dizabilități: www.behindertenrat.at/about-us/
- Sprijin pentru comunicare timpurie Austria Superioară (Diakonie): www.diakonie.at/unsere-angebote-und-einrichtungen/fruehe-kommunikations-foerderung-oberoesterreich
- Integrare Viena: www.integrationwien.at/de/

- Rețeaua de consiliere LIFEtool (birouri de consiliere care funcționează în mod independent în întreaga țară, axate pe ajutorul de comunicare motorie și cognitivă): www.lifetool.at/startseite/
- Rețeaua NEBA pentru asistență profesională: www.neba.at/
- Asociația de servicii pentru limbajul austriac al semnelor: www.oegsbarrierefrei.at/#:~:text=Seit%20seiner%20Gr%C3%BCndung%20im%20Jahr,und%20h%C3%B6renden%20Menschen%20in%20%C3%96sterreich.
- Fondul social Viena (Fond Soziales Wien): www.fsw.at/
- VOX (Centrul de Consiliere pentru Asistență Tehnică pentru surzi și persoane cu deficiențe de auz): www.vox.or.at/beratungcenter-vox-technische-assistenz

Link-uri utile

- Fundația AsTeRIX: www.asterics-foundation.org/1270-2/
- Aplicația Capito: www.capito.eu/en/
- Aplicația ISignIt: signit.weebly.com/english.html
- Fondul VERBUND Empowerment: www.verbund.com/en-at/about-verbund/responsibility/social-issues/empowerment-funds

Grecia

Introducere

Judy Heumann, o activistă pentru drepturile persoanelor cu dizabilități, a declarat: "Tehnologia face lucrurile simple și ușoare pentru majoritatea oamenilor, dar pentru persoanele cu dizabilități face lucrurile posibile". Ritmul constant de modernizare și de îmbunătățire a calității vieții în societăți necesită adoptarea de noi tehnologii. În acest fel se creează un cadru pentru incluziunea socială și acceptarea persoanelor cu dizabilități în diferite aspecte ale vieții.

Până în urmă cu câțiva ani, Grecia nu a fost configurată într-un mod care să fie confortabil persoanelor cu dizabilități și doar câteva dispoziții au fost puse în aplicare. Jocurile Paralimpice care au avut loc la Atena în 2004 și apoi Jocurile Olimpice Speciale din 2011 au dat un impuls pentru îmbunătățirea serviciilor și a accesibilității. Este posibil ca Grecia să nu fie încă un model exemplar de incluziune socială și educațională a persoanelor cu dizabilități dar, cu planificarea și timpul necesare, precum și cu programe de sprijin precum IEDA, poate oferi un model pentru succes.

Tehnologia asistivă în Grecia

Tehnologia asistivă și site-urile web

Pentru început, o multitudine de site-uri web, cum ar fi site-ul guvernului elen (www.gov.gr), includ un instrument de asistență tehnologică pentru persoanele cu dizabilități. Acest instrument le permite acestora să navigheze cu ușurință pe site și să-l adapteze nevoilor lor. De exemplu, făcând clic pe pictogramă, utilizatorul poate alege "citirea" sau poate chiar să îmbunătățească luminozitatea sau dimensiunea literelor. Dezvoltatorii proiectează meniurile site-urilor web în așa fel încât să asigure accesibilitatea.

Inițiative de tehnologie asistivă ale diferitelor organizații

Există mai multe organizații care implementează o varietate de acțiuni pentru persoanele cu nevoi speciale prin aplicarea tehnologiei asistive. ELEPAP- Reabilitarea pentru persoanele cu dizabilități este una dintre cele mai importante organizații care își propune să ofere șanse egale copiilor. Mai mult, programul ELEPAP privind tehnologia asistivă se adresează copiilor care nu pot comunica verbal sau care au dificultăți în comunicarea verbală sau în învățare și joacă, pentru a depăși obstacolele și a evolua. Programul se desfășoară individual, în grupuri sau chiar în comun de către diverși terapeuți.

Se utilizează următoarele metode:

- Accesul alternativ la un mediu informatic (computer, iPad, tabletă), de exemplu, utilizarea de comutatoare, tastaturi alternative, mouse, ecran tactil, tehnologie de urmărire a ochilor.
- Comunicare alternativă și augmentativă, de exemplu, utilizarea de dispozitive generatoare de vorbire, tastatură specială.
- Controlul alternativ al dispozitivelor de zi cu zi

Scopul acestui program este de a evidenția rolul activ al copiilor în activitățile de zi cu zi și include, de asemenea, terapeuți ocupaționali special pregătiți, care sunt la curent cu noile realizări tehnologice și lucrează în colaborare cu logopezi și profesori de educație specială.

SciFy (Science For You) este o ONG grecească ce activează în domeniul inovației și tehnologiilor. Această organizație non-profit își propune să aducă schimbări sociale prin crearea și oferirea de instrumente tehnologice gratuite, prin împărtășirea cunoștințelor lor și, de asemenea, prin dezvoltarea unor comunități de susținere prin colaborarea cu centre de cercetare, universități, ONG-uri, companii, utilizatori finali. Fără îndoială, tehnologiile asistive nu sunt accesibile tuturor din cauza prețului ridicat la care sunt comercializate. Cu toate acestea, există organizații precum SciFy care creează și oferă gratuit o multitudine de tehnologii asistive pentru a ușura viața de zi cu zi a persoanelor cu dizabilități și integrarea acestora în societate. Acțiunile SciFy au un caracter de pionierat, în special în domeniul aplicațiilor de jocuri online pentru persoanele cu deficiențe de vedere. Pe site-ul lor există o pagină dedicată cu toate activitățile lor privind tehnologiile asistive și persoanele cu deficiențe.

În urma unei cercetări amănunțite, se pot găsi inițiative private ale unor persoane și organizații în domeniul tehnologiei asistive. Un astfel de exemplu în Grecia este *Institutul Lilian Voudouri* care a creat "*Laboratorul de tehnologie asistivă Lillian Voudouri*" și care a dobândit o experiență considerabilă în investigarea impactului dizabilității asupra vieții copiilor și adulților. Acesta a oferit tratament alternativ, educație și dezvoltarea abilităților pentru mai mult de 300 de persoane.

Tehnologia asistivă în bibliotecile din Grecia

Bibliotecile grecești au luat inițiativa de a crea un mediu incluziv pentru persoanele cu dizabilități, implicându-se în proiecte relevante. De exemplu, Biblioteca Universității din Macedonia, începând cu anul 2000, în contextul proiectului ACCELERATE, a instalat o stație de lucru de ultimă generație pentru persoanele cu deficiențe de vedere, inclusiv un computer personal cu software și hardware special (2 PC-uri Pentium 4 cu unitate CD-ROM și conexiune la internet, JAWS (pentru Windows), Apollo II, unitate externă de sinteză vocală, ecran Braille, software de

mărire eficientă a monitorului Supernova 6 cu cititorul de ecran Hal LHT 26,3 392 încorporat, software Braille pentru conversia textului în format Braille, compozitorul vocal Orpheus, scanner de cărți și software OCR, imprimantă Braille, CCTV).

Bibliotecile Universității Naționale și Kapodistriene din Atena sunt dotate cu stații de lucru și ajutoare specializate pentru sprijinirea persoanelor cu dizabilități. Aceste stații de lucru sunt concepute pentru a oferi acces studenților nevăzători, studenților cu vedere slabă și studenților cu dizabilități ale membrilor superioare, nu numai la resursele bibliotecilor universitare, ci și la conținutul internetului și la aplicațiile software de birou obișnuite. Pentru a se asigura că studenții cu dizabilități se simt incluși, Universitatea Kapodistriană din Atena oferă, prin intermediul Departamentului de e-accesibilitate, manuale academice într-o varietate de formate digitale accesibile.

Centrul pentru Acces Universal și Tehnologii Asistive

Nu în ultimul rând, *Centrul pentru Acces Universal și Tehnologii Asistive (CUA&AT)* își propune "să sprijine participarea egală și integrarea socio-economică a persoanelor cu dizabilități și a persoanelor în vârstă în societatea informațională, prin proiectarea de produse și servicii accesibile și utilizabile de către o populație cât mai largă de utilizatori finali", după cum se precizează pe site-ul său. Centrul dezvoltă tehnologii și aplicații pentru o varietate de domenii, cum ar fi accesul la World Wide Web, procesarea textelor, cărțile electronice, comunicațiile interpersonale, educația specială și formarea profesională, telecomunicațiile, telematica în domeniul sănătății și dispozitivele portabile.

Cadrul european

În rândul populației europene cu vârste cuprinse între 16 și 64 de ani, aproape 15% dintre femei și 14% dintre bărbați raportează o deficiență moderată sau severă. Aceste procente arată că acțiunea Uniunii Europene de a crea un mediu de șanse egale pentru toți este esențială pentru realizarea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități.

La 27 iunie 2019, a fost introdus Actul european privind accesibilitatea, iar toate statele membre au la dispoziție o perioadă de 3 ani pentru a-l transpune în legislația națională prin introducerea de legislație națională nouă sau deja existentă pentru a se conforma actului. După cum se arată în comunicatul Comisiei Europene, "AEA reprezintă un pas înainte în reducerea barierelor pentru persoanele cu dizabilități în cadrul UE: o mai bună accesibilitate a produselor și serviciilor pe care cetățenii le folosesc în fiecare zi."

Actul european privind accesibilitatea se va aplica următoarelor produse și servicii:

- calculatoare și sisteme de operare

- bancomate, aparate de ticketing și de check-in
- telefoane și smartphone-uri
- echipamente TV legate de serviciile de televiziune digitală
- servicii de telefonie și echipamente aferente
- servicii media audiovizuale, cum ar fi transmisiunile de televiziune și echipamentele de consum aferente
- servicii legate de transportul de pasageri pe calea aerului, cu autobuzul, pe calea ferată și pe apă
- servicii bancare
- cărți electronice
- comerț electronic

Concluzie

Tehnologia asistivă poate fi implementată în fiecare aspect al vieții de zi cu zi pentru a egaliza șansele persoanelor cu dizabilități. Sunt necesare proiecte care au ca scop combaterea marginalizării persoanelor cu dizabilități, astfel încât acestea să se simtă mai mult incluse.

În ciuda sectoarelor menționate mai sus în care a fost implementată tehnologia asistivă, piața acesteia în Grecia este destul de redusă. Există mai multe motive pentru care există această problemă, nu numai pentru că este introdusă într-un ritm lent în societate, ci și pentru că unele instrumente sau echipamente au un preț ridicat și/sau nu sunt compatibile cu limba greacă. Pentru a răspunde nevoilor educației grecești, software-ul trebuie tradus în limba greacă și, din moment ce acest lucru nu se întâmplă, nu există o cerere mare din partea consumatorilor.

În concluzie, pentru a atinge niveluri ridicate de incluziune socială și educațională, este important să se îmbunătățească în mod constant aceste sectoare prin implementarea tehnologiilor asistive.

Referințe

- ELEPAP. Tehnologie asistivă: elepap.gr/en/our-programs/therapeutic-programs/assistive-technology/
- ITE. Centrul pentru acces universal și tehnologii asistive (CUA&AT).
- www.ics.forth.gr/hci/centre-universal-access-assistive-technologies-cuaat?lang=el
- SCIFY, Tehnologii asistive www.scify.gr/site/el/impact-areas/assistive-technologies
- ec.europa.eu/eurostat/documents/3930297/5934086/KS-AW-01-001-EN.PDF/ca44b44f-6fdb-47da-9d7d-2967071bcb9f?version=1.0

- Mundo Madou, Avenue des Arts 7-8, 1210 Bruxelles, Belgia Septembrie 2020, Actul european de accesibilitate Toolkit pentru transpunere www.edf-feph.org/content/uploads/2020/12/final_edf_transposition_toolkit_accessibility_act.pdf
- ACTUL EUROPEAN PRIVIND ACCESIBILITATEA ÎMBUNĂTĂȚIREA ACCESIBILITĂȚII PRODUSELOR ȘI SERVICIILOR PE PIAȚA UNICĂ
- "Lillian Voudouri Assistive Technology Laboratory" lilianvoudouri.gr/ergastiri-ypostiriktikis-technologias-idryma-koinonikis-ergasias/
- Universitatea Națională și Kapodistriană din Atena. e-Accessibilitate access.uoa.gr/en/services-2/e-accessibility/

România

Posibilități de finanțare la nivel național

În România, persoanele cu dizabilități pot obține subvenții de la Fondul Național de Asigurări de Sănătate (FNAS) pentru a le sprijini în implementarea tehnologiei asistive. Cu toate acestea, foarte puține dispozitive asistive sunt subvenționate de CNAS, ceea ce face ca tehnologia asistivă să fie prohibitivă pentru majoritatea persoanelor cu dizabilități din România.

De asemenea, persoanele cu dizabilități pot obține bonuri valorice din proiecte finanțate de UE (Programul Operațional Capital Uman, prioritatea "Locuri de muncă pentru toți"). Unele proiecte includ activități precum furnizarea de tehnologii și dispozitive de asistență și tehnologii de acces pentru persoanele cu dizabilități care beneficiază de servicii de informare și consiliere, mediere și formare. Voucherele pot fi utilizate exclusiv pentru achiziționarea de tehnologie asistivă.

Cu toate acestea, angajații cu dizabilități au un acces limitat la tehnologii și dispozitive asistive subvenționate, iar un număr considerabil de persoane cu dizabilități nu utilizează dispozitivele sau tehnologiile asistive de care au nevoie, adesea pentru că nu și le pot permite. Există două motive principale pentru această situație:

- nu toate categoriile de dispozitive și tehnologii asistive necesare sunt incluse în pachetul de bază de dispozitive medicale destinate recuperării deficiențelor organice sau funcționale în regim ambulatoriu, reglementat prin Hotărâre de Guvern și detaliat prin Ordin comun al ministrului sănătății și al președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate (CNAS);
- numărul producătorilor și distribuitorilor de dispozitive și tehnologii asistive este foarte mic, deoarece nu există o politică națională care să asigure accesul persoanelor cu dizabilități la toate categoriile de produse și tehnologii asistive, atât medicale, cât și nemedicale.

Implementarea de Bune practici

Proiectul "Facilitarea integrării persoanelor cu dizabilități pe piața muncii" permite persoanelor cu dizabilități aflate în căutarea unui loc de muncă să obțină un voucher de aproximativ 5000 de euro care poate fi folosit pentru achiziționarea de dispozitive de asistență. Proiectul este implementat de Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copilului și Adopție, în parteneriat cu Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, în perioada 23.05.2019-23.05.2022. Este necesar

ca dispozitivele să fie incluse în recomandările medicului de specialitate privind tipul de tehnologii și dispozitive asistive și tehnologii de acces.

Ghidul "Ghid de utilizare a instrumentelor digitale pentru activitatea didactică on-line", disponibil pe https://www.ccdbn.ro/anunturi/ghid_instrumente_dig.pdf, include capitolul "Tehnologii digitale de asistență pentru elevii cu cerințe educaționale speciale", menit să ajute profesorii să creeze resurse educaționale digitale incluzive.

Legislația națională

Legislația românească în domeniul protecției drepturilor persoanelor cu dizabilități se bazează pe următoarele instrumente majore:

- Declarația Universală a Drepturilor Omului
- Convenția Europeană a Drepturilor Omului
- Carta drepturilor fundamentale a UE
- Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități
- Tratatul privind Uniunea Europeană
- Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene

Există o listă lungă de acte normative care reglementează domeniul de activitate în domeniul dizabilității. Dintre acestea, Strategia Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități "O Românie echitabilă" 2022-2027

([http://anpd.gov.ro/strategia2022-](http://anpd.gov.ro/strategia2022-2027/download/The%20National%20Strategy%20for%20the%20Rights%20of%20Persons%20with%20Disabilities%20-%20An%20equitable%20Romania,%202022-2027.pdf)

[2027/download/The%20National%20Strategy%20for%20the%20Rights%20of%20Persons%20with%20Disabilities%20-%20An%20equitable%20Romania,%202022-2027.pdf](http://anpd.gov.ro/strategia2022-2027/download/The%20National%20Strategy%20for%20the%20Rights%20of%20Persons%20with%20Disabilities%20-%20An%20equitable%20Romania,%202022-2027.pdf)) a fost aprobată și publicată în aprilie 2022. Strategia are printre obiective creșterea numărului de persoane cu dizabilități care să acceseze tehnologii asistive prin fonduri externe nerambursabile (cel puțin 40 de mii de persoane cu dizabilități, până în 2027), precum și creșterea listei de dispozitive asistive, decontate prin Fondul Național Unic de Asigurări de Sănătate.

Directiva (UE) 2019/882 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind cerințele de accesibilitate pentru produse și servicii a fost inclusă în legislația românească în 2022.

Contacte din România care pot oferi sprijin/consiliere/ etc.

1. Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, <http://anpd.gov.ro/> . INFOLINE Tehnologie asistivă: +40 751.015.063
2. Asociația "Fundația H" pentru Învățământul la Distanță al Persoanelor cu Dizabilități din România este o organizație neguvernamentală, nonprofit, apolitică, cu misiunea de a asigura șanse egale de educație și instruire pentru

copiii și adulții dezavantajați (fizic, etnic, social sau geografic) și pentru specialiștii care lucrează cu aceștia. Adresă: Strada Poenaru Bordea 6, SECTOR 4, București, 040093, telefon +40 21 337 1019, <http://www.fundatieh.ro/>

Federația pentru Accesibilizarea Romaniei (FAR) - este o instituție care are în componență mai multe organizații, ale căror acțiuni sunt menite să promoveze drepturile persoanelor cu dizabilități. FAR se concentrează pe realizarea accesibilității pe mai multe planuri - fizic, social, economic, în numele persoanelor cu dizabilități și a celor care suferă de alte tipuri de dezavantaje/ vulnerabilități + crearea de oportunități egale pentru categoriile de persoane defavorizate. <https://far.ngo/>

Slovacia

Aspectul național

Posibilități de finanțare la nivel național

(finanțare din partea guvernului, fonduri, oportunități de sponsorizare, organizații caritabile...)

La nivel național slovac există câteva oportunități de a obține sprijin în ceea ce privește incluziunea socială, viața profesională și de studiu și accesul la tehnologiile asistive.

Primul este finanțarea din partea guvernului.

Fiecare persoană cu dizabilități poate primi finanțare din partea [Ministerului Social slovac](#) până la 8630 de euro. Suma depinde de nevoile și de costul real al tehnologiei asistive. Cu toate acestea, o persoană trebuie să îndeplinească anumite criterii pentru a obține finanțarea.

Celălalt este organizația non-profit [Slovak Blind and Partially Sighted Union](#) (Uniunea slovacă a orbilor și a persoanelor cu deficiențe de vedere).

Ea colaborează cu sponsori - în general companii mari - și sprijină persoanele cu dizabilități vizuale care au nevoie de finanțare.

Uniunea slovacă a nevăzătorilor și a persoanelor cu deficiențe de vedere (UNSS) este o asociație civică a cărei misiune este apărarea drepturilor și activarea persoanelor cu deficiențe de vedere.

Cele mai importante activități pe care le-am putea menționa sunt furnizarea de servicii sociale (consiliere socială și reabilitare socială), implicarea în procesul legislativ (în special în domeniul legislației sociale), creșterea gradului de conștientizare a deficiențelor de vedere și oferirea de consultanță în ceea ce privește barierele de mediu și de altă natură, accesibilitatea informațiilor și apărarea drepturilor. În plus, reabilitarea socială acoperă formarea în domeniul mobilității și al orientării, utilizarea bastonului alb, abilitățile de viață zilnică, citirea și scrierea în Braille și utilizarea ajutoarelor optice sau a tehnologiei asistive (de exemplu, un PC cu cititor de ecran sau un software de mărire).

Posibilități de finanțare la nivel internațional

[Consiliul Internațional pentru Educație și Reabilitare a Persoanelor cu Deficiențe Vizuale \(ICEVI\).](#)

Organizația internațională de îndrumare și sprijin.

<http://www.inclusion-europe.eu/financial-assistance-to-people-with-disabilities-compared-across-the-world/>

Soluții open-source/soluții cu costuri reduse

Nu există pe piață un afișaj Braille actualizabil cu costuri foarte mici (un dispozitiv hardware care transformă conținutul afișat pe un ecran în puncte Braille ridicate și coborâte). Dispozitivele tradiționale au un cost mediu de 4000 de dolari. Cu toate acestea, apariția *dispozitivului Orbit Reader* (<http://www.orbitresearch.com/product/orbit-reader-20/>) la 500 de dolari a schimbat această piață și a oferit o opțiune alternativă mai ieftină.

Un cititor de ecran este o formă de tehnologie asistivă (AT) de transformare a textului în vorbire, care redă textul și conținutul imaginii sub formă de vorbire sau braille. Cititoarele de ecran sunt esențiale pentru persoanele nevăzătoare și sunt utile pentru persoanele cu deficiențe de vedere, analfabete sau cu dificultăți de învățare. Cel mai utilizat cititor de ecran pentru calculatoare din lume este NVDA (*Non-Visual Desktop Access*) (<https://www.nvaccess.org/>). NVDA este gratuit, open-source și permite utilizarea în mai multe limbi, iar asistența și formarea sunt disponibile pe scară largă. O altă opțiune obișnuită de conversie a textului în vorbire pentru a accesa documente, fie în locul sau alături de Braille, este transformarea unui text într-un fișier audio. Aplicații precum *RoboBraille*, de exemplu, vor exporta fișiere sub formă de fișiere audio, cum ar fi Mp3.

La pagina [Assistive technology guide: Low cost software](#) ([Ghidul de tehnologie asistivă: Software](#)) cu costuri reduse pentru învățare puteți găsi o listă mare de tehnologii asistive cu costuri reduse sau gratuite pentru nevăzători și surzi.

Implementarea de Bune practici

[Biblioteca slovacă pentru nevăzători](#) - oferă servicii complete de bibliotecă și de informare pentru utilizatorii înregistrați, punând la dispoziție o colecție specializată de bibliotecă în Braille, înregistrări sonore, grafică în relief și în format electronic.

Serviciile de închiriere sunt furnizate utilizatorului în mod gratuit.

Utilizatorul poate alege din meniul de colecții al bibliotecii - peste 7200 de titluri de cărți audio și aproape 3600 de titluri de cărți în braille.

Legislația națională

Uniunea Europeană și statele sale membre sunt părți ale [Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități](#). Mesajul principal al acesteia este că persoanele cu dizabilități au dreptul la întregul spectru de drepturi ale omului și libertăți fundamentale, fără discriminare. Toată legislația slovacă se bazează pe aceste principii și pe documentul în sine.

Conform Constituției Republicii Slovacă - Oamenii sunt liberi și egali în demnitate și în drepturi. În plus, Legea nr. 365/2004 privind egalitatea de tratament în anumite domenii și protecția împotriva discriminării și de modificare și completare a anumitor acte, astfel cum a fost modificată (Legea împotriva discriminării) creează un temei juridic comun pentru menținerea principiului tratamentului egal în întregul sistem juridic al Republicii Slovacă.

Principalul document la nivel național pe această temă este *Programul național de dezvoltare a condițiilor de viață a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2021 - 2030* https://www.employment.gov.sk/files/sk/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnutie/kontaktne-miesto-prava-osob-so-zdravotnym-postihnutim/dokumenty-3/nprzpozp-2021_2030.docx.

Pe pagina [Hlavné kontaktné miesto pre problematiku vykonávania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím](#) puteți găsi lista legilor relevante.

Contacte din Slovacia care pot oferi sprijin/consiliere/ etc.

Oficiul central pentru muncă, afaceri sociale și familie (*Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny*)

[Departamentul de Compensare Prestații în numerar pentru dizabilități grave și activități de evaluare;](#)

Špitálska 8, 812 67, Bratislava

Oficiul pentru muncă, afaceri sociale și familie (*Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny*):

[Unitatea de servicii pentru cetățeni](#)

[Centrul de Ajutor Juridic](#)

Exemple de tehnologii asistive - atât soluții open source/soluții cu costuri reduse, cât și instrumente profesionale oferite de companii terțe

Acest capitol oferă câteva exemple de soluții de tehnologie asistivă care pot fi utilizate în educația non-formală a adulților pentru persoanele cu dizabilități:

1. Cititoare de ecran și software Text-to-Speech:

- **NVDA (NonVisual Desktop Access):** Un cititor de ecran open-source pentru Windows care oferă acces la computere utilizatorilor nevăzători și cu deficiențe de vedere.
- **eSpeak:** Un sintetizator vocal compact open source care poate converti textul în vorbire, pentru persoanele cu dificultăți de citire sau cu deficiențe de vedere.
- **Balabolka:** Balabolka este o aplicație text-to-speech gratuită care poate converti textul în vorbire și-l poate salva ca fișier audio.

2. Mijloace de comunicare:

- **Comunicator de text AAC:** Aplicații precum **OpenAAC** permit persoanelor cu dificultăți de comunicare să comunice cu ajutorul unui dispozitiv care afișează text sau simboluri și le convertește în vorbire.

3. Platforme de învățare accesibile:

- **Moodle:** Un sistem de management al învățării open-source care permite caracteristici de accesibilitate și poate fi personalizat pentru a răspunde nevoilor cursanților cu dizabilități.
- **Open edX:** O altă platformă de învățare online open-source care poate fi accesibilă prin personalizare.

4. Dispozitive de intrare alternative:

- **Software de control al comutatorului:** Programe precum **Xpadder** sau **AutoHotkey** pot ajuta la configurarea unor dispozitive de intrare alternative, cum ar fi comutatoarele sau joystick-urile, pentru persoanele cu deficiențe motorii.

5. Mărire și îmbunătățire a ecranului:

- **Windows Magnifier** - un instrument de mărire a ecranului încorporat în sistemul de operare Windows.

6. **Formate de documente accesibile:**

- Crearea de conținut în formate accesibile, cum ar fi **EPUB** pentru cărți electronice sau **HTML** pentru conținut web, asigură faptul că cursanții cu dizabilități pot accesa materialul utilizând tehnologiile asistive preferate.

7. **Instrumente de subtitrare:**

- **Amara:** O platformă open-source pentru crearea și editarea de subtitrări și traduceri pentru videoclipuri. De acest lucru beneficiază cursanții care sunt surzi sau cu deficiențe de auz.

8. **Software de conversie Braille:**

- **Liblouis:** Un traducător și back-translator braille open-source care permite convertirea conținutului digital în braille și invers.

9. **Aplicații de comunicare augmentată și alternativă (AAC):**

- Aplicații precum **Proloquo2Go** sau **CoughDrop** oferă planșe de comunicare personalizabile pentru persoanele cu deficiențe de vorbire.

10. **Imprimarea 3D pentru învățarea tactilă:**

- Hărțile, diagramele sau obiectele tactile tipărite în 3D pot îmbunătăți experiențele de învățare pentru persoanele cu deficiențe de vedere.

11. **Instrumente de colaborare cu caracteristici de accesibilitate:**

- Platforme precum **Google Workspace** (fostul G Suite) și **Microsoft Office 365** au încorporate caracteristici de accesibilitate care pot fi benefice pentru cursanții cu dizabilități.

12. **Platforme de programare accesibile:**

- **Scratch:** Un limbaj de programare vizual care poate fi folosit de cursanții cu diverse dizabilități pentru a învăța concepte de programare într-un mod interactiv și accesibil.

Nu uitați că adecvarea acestor soluții depinde de nevoile specifice ale cursanților și de resursele disponibile. Formarea și conștientizarea periodică cu privire la utilizarea acestor tehnologii vor fi, de asemenea, esențiale pentru formatori și personalul de sprijin.